

יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	19:31	19:35	19:31
יציאה:	20:23	20:25	20:22
ר"ת:	21:20	21:17	21:17

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 19:12

מאמר השבוע

הנהגות מרן

שאלות ותשובות

דוד המלך

לאשת ההיל

פנינים מהפרשה

מוסר עם סיפור

פניני הדף היומי

שמירת הלשון

עלון מס': 418

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

בעיני מי אתה מנסה למצוא חן?

תפנס ללבנו, צריכים אנחנו לחזור ולשנן את זה הרבה מאד פעמים כדי שיפנסו הדברים ללבנו משפטים פגוין: "ה' יתברך אוהב אותי", "כמה טוב ה' יתברך". אט אט יפנסו הדברים ל"תת מודע" שלנו, ובמיוחד בנושא חשוב זה בטחון בה'.

"מי אתה שהבורא ישמע לתפלותיך?" דרך נוספת שיפנס אל לבנו בטחון אמתי בהקב"ה היא על ידי שנשנן את הפסוקים המראים על טובו ונדיבותו של הבורא יתברך. חלק מהם הבאתי בפרק "הבטחה לבוטח", וע"י כך נדע שהקב"ה לא מענין להרע לנו, חלילה. ואף אם לא מגיע לנו, אין אנו בוטחים על מעשינו אלא רק על חסדו של הבורא יתברך. וכבר אמר הכתוב "נתן לחם לכל בשר, כי לעולם חסדו". אם יתפס אותך היצר הרע ויאמר לך: "מי אתה שהבורא הפל יכול יתן לך או ישמע לתפלותיך או כמה פעמים התפללת ולא נענית, נראה שמגיע לך לסבל?" אף אתה אמר לו שכבר העיד הקב"ה על ישראל: "אהבתי אתכם אמר ה'", "בנים אתם לה' אלקיכם".

דוד המלך מבטיח!

נכון הדבר שלא מגיע לי מתנות מאת ה' יתברך ואולי אפלו מגיע לי קצת ענשים, אבל הוא אבא שלי ממש, ואהבתו אלי היא אין סופית. בנוסף לכך הוא בעל חסד שאין פמותרו, והוא קבע בתורתו הקדושה שאם אבטח בחסדיו המרבים, אראה את ישועתו בנדאי. ראיה לדבר היא מהפסוק שאמר דוד המלך ע"ה: "ואני בחסדך בטחתי", כלומר דוד מלפנו ידע שאם יבטח על חסדיו המרבים של הבורא יתברך, אזי יגל לבי בישועתך". לכאורה יש לשאל, מי הבטיח לדוד שתהיה לו ישועה, עד שהוא מסים יגל לבי בישועתך? אלא שזו ממש הבטחה מאת הבורא יתברך שכל אדם בעולם שיבטח בחסדיו המרבים של הבורא, אין ספק שתגיע אליו ישועתו ללא תנאי. ולכן היה בטוח דוד המלך שישמח בישועתו של הבורא יתברך.

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן.

האדם ידע בלבו שאין עוד מלבדו של הבורא יתברך, ואין אפשרות ביד אחד מהברואים לעזור לו או להזיק לו בלי הסכמתו וסיועו של הבורא יתברך. משל לעבד שנתן בבית האסורים, וכל פלו נתון לחסדיו של הסוהר בבית האסורים, ואף אדם אינו מרשה להפנס ללא רשות. עבד זה בודאי שלא ינסה לבקש עזרה מאנשים מחוץ לבית האסורים, מפני שידע הוא שאין בכחם לסייע לו בשום דבר, אלא כל בקשותיו ותחנוניותיו ובטחונותיו הם רק על סוהר בית האסורים. הוא ינסה בכל כחו למצוא חן בעיניו, ואילו כל תקוותו. כך גם היהודי, הוא מבין שאין אדם בעולם שיכול לעזור לו אלא בהסכמתו של הבורא יתברך.

בריאותו גם כן תלויה רק ברצון הבורא מפני שהוא מקור חיותו, ולכן אליו תהיה כל תקוותו ובטחונותו. הדבר דומה לאדם שצריך הלוואה מהבנק, והמחליט הבלעדי לאשר את הלוואה הוא מנהל הבנק. אדם זה לא ינסה לפנות לפקידים זוטרים ולשכנעם, ובנדאי שלא יתלה בהם את בטחונותו, אלא תקוותו והשתדלותו תהיה אצל המנהל שבידו ההחלטה לדבר. כך בכל עניני העולם הזה והעולם הבא. אם רק נדע שהמחליט הבלעדי בענינים אלו, זהו מלך מלכי המלכים, ממילא תקוותינו ובטחוננו תהינה תמיד אליו.

ואם לא מגיע לי? האם אקבל???

"ואני בחסדך בטחתי יגל לבי בישועתך". בורא עולם הוא בעל חסד הגדול ביותר שיש, וכל הרצונות הטובעים בבני אדם לעשות חסד עם זולתם מאז בריאת העולם ועד היום - כלם מחסדו יתברך. וכבר כתבו חז"ל בילקוט שמעוני על הפסוק "רבים מכאובים לרשע, והבוטח בה' חסד יסובבנו", אף אם אדם רשע וכלי וכויות כלל בוטח בה', חסד יסובבנו. כל זה הוא בגלל חסדו הגדול של הקב"ה, שכל אדם שנושא אליו את עיניו ומצפה לישועתו, מיד משפיע על עצמו ממדת חסדו יתברך.

"טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו" (תהילים, קלו', כה'). הבורא יתברך כלו טוב, וכדי שהבנה זו

הוציא להודות שוה"מ
באחוקת תורה של
למועלה זו - 120 אברמים

בית המדרש "יביע אומר" בני ברק
מציע לכם שותפות
גם באחוקת תורה
וגם בעזרה למוסמות נזקקות.

בתרומה חודשית לבית המדרש
אתה יכול!
לפרטים חייגו:
03-8000770

נא לדבר | ל"יביע אומר" - הרב יגאל כהן שליט"א בכל עמדות נדרים פלוס

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת לברכה ורפואה הצלחה בטל: 8000770
פרטי ח-נ לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

שאלות ותשובות

מאת הרב יגאל כהן שליט"א

שאלה: כשאוכלים גלידה בגביע האם יש לברך על הגביע בנפרד?
תשובה: אם הגביע חשוב וטעים מברכים עליו, אבל אם זה גביע פשוט שאין לו כ"כ טעם ורק נועד בעיקר להחזיק את הגלידה אין צריך לברך עליו ונפטר בברכת שהכל עיין מרן או"ח סי' רב סעי' יב ובאול"צ ח"ב עמ' קכו.

שאלה: מי שהתגייר שהיה קטן ביחד עם הוריו האם צריך לחזור ולהתגייר כשיגדל?
תשובה: קטן שהתגייר עם הוריו נחשב יהודי לכל דבר ועניין ואין צורך גיור נוסף אולם אם כאשר יגיע לגיל מצוות יאמר שרוצה לחזור להיות גוי הגיור בטל, אבל אם רצה להיות יהודי שיגדל הרי הוא יהודי ואין יכול להתחרט שוב מרן יור"ד סי' רסח סעי' ז-ח.

שאלה: האם מברכים על כדור מציעה לכאב גרון?
תשובה: אם יש לו טעם טוב מברכים עליו ועל כל תרופה שיש לה טעם מרן ש"ע או"ח סי' רד סעי' ח.

שאלה: אני נוהג להמתין בין חלב לבשר חצי שעה האם זה מספיק?
תשובה: מעיקר הדין מותר לאכול בשר אחרי חלב מיד אחרי שרוחץ את פיו וידי כמבואר במרן (סי' פט סעי' ב) ויש מחמירים לעשות הפסקה בין חלב לבשר כמו שכתב הזוהר (הובא בבי" ס' קעג) ודעת כמה אחרונים (עיין ברכת ה' ח"ב פ"ו הערה 75) שחצי שעה זה מספיק שכבר אינו נקרא שומן, ע"ש.

שאלה: שלום לרב רציתי לדעת מה דעת הרב לגבי סיגריה אלקטרונית האם צריך הכשר?
תשובה: אין צורך בהכשר בסיגריה אלקטרונית שבהרבה מהם אין בהם חשש כלל של שומן מן החי וגם אלו שיש בהם חשש בתהליך העשייה שלו נפסל מאכילת כלב וטעמו פגום, ממילא בטל וגם מותר באכילה וכ"ש בעישון (כמו שכתב הרמ"א בסי' כז סעיף י'). וכן פסק גם כן מרן רבינו עובדיה ביבי"א (ח"ח סי' יא) לעניין הג'לטין היות ובתהליך היצור שלו נפסל מאכילת כלב.

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

כבוד התורה

הנוהג לעצמו שלא לאכול מהשגחה מסוימת, ועתה הוזמן לבית רבו או לתלמיד חכם, והביאו לפניו מאכל מהשגחה שאינו רגיל בה, אין זו דרך ארץ ולא כבוד התורה שימנע מלאכול, אלא יאכל, והשם לא ימנע טוב להולכים בתמים.

מעשה שהיה לפני חכמישנים שנה, באברך שנהג שלא לאכול מירקות של "היתר מכירה" [שגדלו בשדה של יהודי שמכר את הקרקע לגוי לשנת השמיטה, (עיין בהרחבה בחוברת "מצוות הארץ בהלכה ובאגדה")], והוזמן אצל מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל שנהג לאכול מ"היתר מכירה". בשמוע האורח שאמורים להגיש לו מהיתר המכירה, הלך לשאול את פי הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל, כיצד ינהג? ואמר לו הרב, מצות שמיטה בזמן הזה היא מדברי חכמים, ואילו כבוד התורה הוא מן התורה, לכן תאכל ממנה שיתנו לך, ואל תזלזל בכבוד התורה. שוב אמר לי תלמיד חכם שהיה מעשה כזה גם עם הגאון רבי יעקב ישראל פישר זצ"ל. (כשרות המטבח בהלכה ובאגדה).

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד מגדלור לתפילה

עשרים וארבעה חוטי הפרוכת כנגד עשרים וארבע אצבעות

במדרש מובא שגוליית היה שונה משאר בני אדם ובכפות ידיו היו ששה אצבעות וכן ברגליו, סך הכל עשרים וארבע אצבעות. וצריך להבין לשם מה ציינו חכמים את מספר אצבעותיו של גוליית? הביאור לכך שבידיעה זו ישנה חשיבות רבה כדי להבין מדוע רק דוד המלך היה ראוי להכניע את גוליית, לא רק בגלל שהיה צאצא של רות כפי שהתבאר למעלה, אלא גם בגלל דבר נוסף כפי שמובא ברש"י (שמואל ב כא, יט) וזה לשונו, 'ותבא אריגה ותעמוד כנגד אריגה', וכונתו, שמקצועה של עורפה היה לטוות בפלך במנור האורגים, שזהו כלי אריגה (סנהדרין צה ע"א), וגם כשהנביא מציין את שבחיו של גוליית מובא שחיתו היתה (שמואל א יז, ז) "פמנור ארְגִים", וכפי שצויין לעיל (משנת רבי אלעזר פרק ה), לגוליית היו עשרים וארבע אצבעות, וכנגדו היה דוד המלך, שבא ממשפחה שבה היו מומחים במלאכת האריגה לייצר פרוכת למשכן, טווית הפרוכת דרשה מיומנות רבה והיתה שזורה מעשרים וארבע חוטים, ולימים כשנבנה בית המקדש היתה בו לשכה מיוחדת לשם כך שנקראה 'בית הפרוכת'.

נמצא, שדוד המלך בא ממשפחה שכיבדה את בורא עולם בטוויית עשרים וארבעה חוטים, והם כנגד משפחתו של גוליית שהיו טוויים

בפלך עם עשרים וארבע אצבעות, ומחפרים את בורא עולם, כעת עמדה זכות זו לדוד המלך לנצח את גוליית, וזהו שכתב רש"י (שמואל ב כא, יט) 'ותבא אריגה ותעמוד כנגד אריגה'.

השפעה של מעשה קטן

ולסיום ראינו במאמרים הקודמים שכחו של גוליית נבע מחמת עורפה אמו, ואי אפשר שלא להשתומם כיצד מעשה קטן שעשתה עורפה כשפסעה ארבעים פסיעות יחד עם נעמי, עמד לה ולבניה לזכות ולשמירה והגנה במשך ארבעים יום. ומזה אנו למדים עד כמה חזיון או מעשה קטן שלנו, יכול לחולל בשמים דברים נפלאים, ולהשפיע עלינו טוב.

ואחתום את המאמר בסיפור הבא, בשכונת 'בורו פארק' שבניו יורק יש בית כנסת מרכזי שנקרא בשם 'שומרי שבת', בית כנסת זה פעיל מסביב לשעון ובכל עת ניתן למצוא בו מניינים לתפילות, ומכיוון שישנם יהודים רבים המגיעים לארצות הברית מכל העולם, החליט הגבאי להקים בבית הכנסת חדר קפה ותה, שבו יהיו כל סוגי הקפה והתה מכל מדינות העולם, כדי שכל אורח ירגיש כמו בבית עם הקפה והתה האהובים עליו, למרות הציבור הרחב והמגוון שפוקד את בית הכנסת, לא רבים יודעים מי הקים את בית הכנסת ומה היו מניעיו, עד שהסיפור התפרסם בהספד שנשא הגבאי בפתח בית הכנסת במהלך מסע לווייה של גברת לא מוכרת, וכך אמר.

לפני שנים רבות, נפגשתי עם בחורה צעירה למטרת נישואין, השעה היתה לפנות ערב, כשלפתע נזכרתי שלא התפללתי תפילת מנחה,

מכיון שלא היה באזור בית כנסת וגם אם היה לא בטוח שהיה בו מניין, לכן בקשתי את סליחתה, נעמדתי בפניה צדדית, והתפללתי בחסות, ולאחר מכן שבתי להמשך הפגישה, אך הדבר לא מצא חן בעיני הבחורה, והתקבל אצלה הרושם שאני מזלזל בתפילות, בכך שאני מתפלל ביחידות ומהר. לאחר זמן התקשר אלי השדכן והודיע שהבחורה לא חפצה להמשיך להיפגש איתי, כשביררתי מדוע? השיב לי, שצורת ההתייחסות שלי לתפילה לא מצאה חן בעיניה, ואינה חפצה להקים עימי בית. בעיני היא מצאה חן, ולכן היה לי קשה לשמוע את התשובה השלילית, אך הבנתי אותה, ואז במקום להישבר החלטתי למנף את ביטול השידוך לכיוון חיובי, אם קלקלתי בהתייחסותי לתפילה, אני אתקן את היחס שלי לתפילה, והחלטתי להקים בית כנסת שבו יהיו מנינים מסביב לשעון במקום נאה ומרווח, כדי שלא יהיה מצב שיהודי ירצה להתפלל ולא תהיה לו אפשרות נעימה ומכובדת לעשות זאת, וכל זה נזקף לזכותה של המנוחה, שהיא הבחורה שנפגשתי איתה, אשר עוררה את תשומת ליבי לכבד את התפילה, וכתוצאה מהתעוררות זו הוקם מגדלור לתפילה לכל תושבי האזור. זהו כוחו של מעשה קטן, התעוררות קטנה לעבודת ה' וקירוב גדול לתפילות, כמה זיכוי הרבים יכול לצאת מכל מעשה, ולכל אחד מאיתנו יש רגעים של התעוררות, רגעים שהוא יודע את האמת מה ה' רוצה, הרעיון הוא לא להניח לזה, אלא לקום ולעשות מעשה, לקבל קבלה ולהתעורר, ובורא עולם לא נשאר חייב, ומשפיע שפע של ברכה והצלחה.

קו לימוד יומי לנשים ובנות מתוך ספר "שער הבטחון המבואר" מאת הרב יגאל כהן שליט"א 2 - 3 דקות ביום להצטרפות חייגי: 054-8502066

קו לימוד לגברים בספרו של הרב יגאל כהן שליט"א שיעור קצר של כ-2 דקות מידי יום בטל: 077-4017828 שלוחה 52

בשורה משמחת

ספרו החדש של הרב אליהו עמר 'המלך דוד' ביאור על ספר שמואל א, בשפה קלה וקולחת, עם מסרים לחיזוק האמונה בדרכו של דוד המלך. להזמנות 055-67-25-138

לאשת החיל

הרפואה האמיתית

לא כפי להיות ממורמרת.. הלוואי ולא היינו ממורמרות אף פעם.. זה כנראה חלום, אבל כל אחת תיזכר בתקופות טובות יותר שהיו לה. יש תקופות כאלו וזמנים... כאלו.

פעמים שהכול מעצבן אותך ואת נתפסת בכל דבר קטן ועושה ממנו פיל, ויכול לקרות אותו דבר בתקופה קצת שונה, והתגובות יהיו הרבה יותר מכילות וזורמות.

אף אחת מאיתנו לא רוצה להיות עצובה או כועסת לעיתים קרובות. כולנו היינו רוצות להיות אך ורק שמחות, מחייכות ונותנות הרגשה טובה לעצמנו ולסביבתנו. דא עקא שזה לא תמיד קורה, רוב הזמן אנחנו עסוקות בלראות מה לא בסדר, איפה צריך להשתפר או לשפר, מה לא טוב לי ולמה. היסיון מלמד שקצת קשה להחזיק באופטימיות לאורך זמן.. היצר קופץ ומזכיר לנו מה פחות טוב ומה צריך לשנות. ומעסיק אותנו בכך, במקום במה שכן יש. לכולנו יש תקופות שאנחנו מהנשים האלו שעונות תשובות ציניות ומעצבנות, ומגדילות את הפחות מסתדר שבחיים. ואם אתן לא מדדהות, אז אשריכן.

אז איך מתגברים על כל זה? איך בכל זאת מצליחים לראות את הטוב תמיד? ולמה בעצם אנחנו מגיעות למצב הזה לעיתים תכופות? ישנן נשים שזה המצב התמידי שלהן (המרמור) וישנן שזה מגיע מידי פעם.. העליות והירידות הללו במצב הרוח מגיעות בדרך כלל לכל אחת מאיתנו.

אז נכון, ישנן שינויים פיזיים והורמונליים שמביאים איתם מצבי רוח, כמו הריון ולידה. אבל מדובר גם בשגרה, לכולן זה קורה גם בלי קשר לכולם.

נשים לרוב עם חושב, עם שמננת סטואציות ובונה מגדלים גבוהים במחשבה, ומפרק אותם מהר ובונה חדשים עוד פעם... יש להן עולם משלהן במחשבה. וזה לעיתים בונה ולעיתים הורס. תלוי לאן זה לוקח אותך..

לא תמיד יש מישור שמשותף איתך במחשבות, בדרך כלל זה את עם עצמך ולא תמיד זה מוביל למקום טוב. כי אין למחשבות בקרה, אנחנו לא אובייקטיביות. אישה שחושבת יותר מידי, צריכה לבדוק האם זה מוביל אותה למסקנות חיוביות על החיים או שליליות.. ולכן אנחנו חייבות להשקיע במהכניס תוכן חיובי לחיים. חייבות להשקיע בחברה טובה שתיתן לנו הסתכלות חיובית יותר ממה שיש לנו בזמנים מסוימים, חברה שתעודד ותשמח ותראה את הטוב שבחיים ולא להפך חלילה. ובנוסף חשוב מאוד לשמוע שיעורי תורה, ולהכניס אמונה לחיים. ברגע שאישה מחוזקת ומתחזקת באמונה בבורא עולם היא משהו אחר, המחשבות הולכות לכיוונים חיוביים הרבה יותר והשמחה מגיעה מהר יותר לחיינו. ואז היא לא נותנת למחשבות השליליות לנחל לה את המצב רוח.

האמונה היא זו שנותנת כוח להבין שיש בורא לעולם, יש מנהל לעולם, אנחנו לא עושות כלום, אנחנו לא מנהלות ולא קובעות שום דבר. וכך אנחנו משליכות עליו את כל ה"בעיות", את כל הדברים שבא לנו לפתור כאן ועכשיו.. וההשלכה הזו על בורא עולם היא הרפואה, כפשוטו. היא פשוט מרגיעה את הנפש והגוף ונותנת אוויר לנשימה. אין כמו זה. מי שלא קרוב להשם יתברך לא מבין מה הוא מפסיד, ומי שקרוב אך לא עובד על אמונה, גם הוא מפסיד. וזו באמת עבודה, זה לא בא בקלות. יש ניסיונות ויש קשיים, אבל כשמחזיריים לעצמות, עוד שיעור ועוד דיבור טוב, זה מחלחל לאט לאט וגורם לנו להאמין בעצמנו שאנחנו יכולים, ולהאמין בבורא עולם שהוא איתנו ועושה ויעשה הטוב ביותר.

ככל שתעבדי על הקשר שלך עם בורא עולם, שתדברי איתו ותקשרי אותו לכל תמונה בחיים שלך.. כך תהי רגועה יותר לאורך זמן. מצבי הרוח והדיכאונות יקבלו פרופורציות, לא בטוח שיעלמו כליל, אבל לפחות נדע איך להתמודד איתם. נפרט גם אותם בפני מלך מלכי המלכים, שיטפל בזה.. שייקח את זה.. שישמח אותך.. כי את תמיד איתו. את לא מתבלבלת, עיניך נשואות לשמיים. אז למה שהוא יאכזב?

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

הפסק של הרב שהפך אותו למליונר

בפרכת השבוע אנו נפגשים עם מחלוקת קצת נעדרת, המחלוקת הקשה ביותר בהיסטוריה היהודית שאבדה את טובי בניה, וכלתה ממש עד היסוד כולל פריטים הכי קטנים שהיו שייכים להם והשאלו על ידם למישהו אחר, ואפלו שמותם שהיו כתובים על שטרות פרחו עד כדי כך, ואפלו תינוקות יונקים פחד פחדים!

עקר הנפילה שלהם היתה חסר אמונת חכמים באופן מחלט ללא עירוריו. והספור הבא יתן לנו חזיון ובפרט בדרך כנה קשה.

ספר הרה"ג יצחק הרשקוביץ שליט"א מספר על יהודי שגדל בארה"ב בפינת מסורתית בלבד ששמרו על דברים בסיסים בלבד. לאחר נשואיו הקים מפעל ליצור חד פעמי הכל הלך לשוונה, אבל לאחר תקופה גלה שהוא לא מצליח להרים את הראש מעל המים דהינו ההכנסות לא מי יודע מה. כיון שהשוק מוצף בחד פעמי מושך ונצרך וכל אחד משיכנע.

פנינים מהפרשה

איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים? זו מחלוקת הלל ושמאי.

אמרו חז"ל (מסכת עירובין יג ע"ב): שלש שנים נחלקו בית שמאי ובית הלל, הללו אומרים הלכה כמותנו, והללו אומרים הלכה כמותנו. [כלומר היתה מחלוקת יסודית ביניהם, כי בית שמאי היו מיעוט במספר ביחס לבית הלל, ולכן בית הלל אמרו הלכה כמותינו כי אנחנו הרוב, ונאמר "אחרי רבים להטות". ואילו בית שמאי אמרו הלכה כמותינו, שאימתי הלכה כרבים בזמן שהם שווים בחכמה, אבל אנחנו מחודדים וחרפים יותר]. יצאנו בת קול ואמרה, אלו ואלו דברי אלהים חיים הן, והלכה כבית הלל. ואומנם, מאחר שאלו ואלו דברי אלהים חיים, מפני מה זכו בית הלל לקבוע הלכה כמותם? מפני שנוחין ועלובין היו, ושנוין דבריהן ודברי בית שמאי, ולא עוד אלא שמקדימין דברי בית שמאי לדבריהן. ללמדך שכל המשפיל עצמו, הקדוש ברוך הוא מגביהו. וכל המגביה עצמו, הקדוש ברוך הוא משפילו. כל המחזיר על הגדולה, גדולה בורחת ממנו. וכל הבורח מן הגדולה, גדולה מחזרת אחריו. וכל הדוחק את השעה, שעה דוחקתו. וכל הנדחה מפני השעה, השעה עומדת לו. ע"כ. ופירש מרן רבנו יוסף קארו בכללי הגמרא, שעל ידי שבית הלל היו נוחים ועלובים, שכניה היתה שורה עליהם, והיו מכוונים לאמת, כי מידת הענוה סגולה היא שיוכה האדם לסייעתא דשמיא שתפסק הלכה כמותו. וכמו שמצאנו אצל דוד המלך שעליו נאמר "וה' עמו", שהלכה כמותו בכל מקום, והיה עניו שנאמר "ואנכי תולעת ולא איש", וכן נאמר "ה' לא גבה לב"י" [בשעה שמשחני שמואל למלך], "ולא רמו עיני" [בשעה שהרגתי את גלית], "ולא הלכתי בגדולות" [בשעה שהעליתי את הארון] [ובנפלאות ממני"י] [בשעה שהחזירוני למלכותי אחרי מות אבשלום]. והמהר"ל צינץ ביאר, כי מלבד הדבר הסגולי שבו, הרי שזוהי סיבה עצמית שהענויים יכוונו לאמת תמיד, כיון שאין להם נגיעה להעמיד דבריהם דוקא, שהרי נוחים ועלובים הם, ולא אכפת להם מי יצדק, וממילא אוזנם קשבת לשמוע גם את חבריהם ולהתבונן ולהכריע לאמת ללא נגיעה שהיא, עד כדי כך שמוכנים אף להקדים דברי בית שמאי לדבריהם. ושאינה לשם שמים, זו מחלוקת קרח וכל עדתו. כתב הגאון רבנו יהונתן אייבשיץ בספר יערת דבש (חלק ב דרוש א מדרשות אה"ו), אומנם יצר הרע מסית ומדיח בכל מחלוקת לומר שהיא לשם שמים, אבל רבותינו נתנו סימן אמיתי לדבר, איזוהי מחלוקת שהיא לשם שמים, זו מחלוקת בית שמאי ובית הלל, שאף על פי שהיו חולקים בדבר הלכה, נשארו ידידים ואהובים זה לזה. וכדברי חז"ל בקידושין (ל ע"ב): אפילו אב ובנו, רב ותלמידו, שעוסקים בתורה, נעשים כאויבים זה את זה, שנאמר (במדבר כא יד): "על פני יאמר בספר מלחמת ה'", ואף על פי כן אינם זזים משם עד שנעשים אוהבים זה את זה, שנאמר (שם): "את ונהב כסופה", שבסופו של דבר נעשים ידידים ורעים זה לזה. וכן אמרו ביבמות (יד ע"ב), אף על פי שנחלקים בית שמאי ובית הלל, מכל מקום לא נמנעו בית הלל מלישא נשים מבית שמאי, ללמדך שחיבה ורעות היו נוהגים זה בזה, לקיים מה שנאמר (זכריה ח יט): "והאמת והשלום אהבו". מה שאין כן במחלוקת קורח ועדתו, שהיו מלאים איבה ושנאה למשה רבנו, וזהו מחלוקת שאינה לשם שמים. וזהו אות נאמן בכל מחלוקת להבין אם היא לשם שמים או שלא לשם שמים (פרקי אבות עם ביאור מאירת עינים ושמחת הלב מסדרת החוברות בהלכה ובאגדה).

צץ במוחו רעיון אולי אני יוריד מהפמות של הפוסות והצלחות וכו' וכך אני יצליח לעמוד על הפער ולהתפרנס בקבוד. והוא גלה דבר מדהים שאולי זה נראה קצת מתי שהוא מוריד כמה כוסות וצלחות בודדים אבל בסך הכל זה שנה המון לא יאמן. ובדק ליתר בטיחות מול חפצות אחרות וגלה שכלם עושים זאת מי יותר ומי פחות. והנה לאחר כמה חודשים גלה שהמחזור שלו עולה ומתפרנס די פה. וכך מדי פעם הוריד עוד כוס לפי מדת הפרנסה שהוא היה צריך. באותו שכונה שהוא גר היה התעוררות ליהדות והילדים נסחפו יותר ויותר והוא מצא גם את עצמו קצת בענין. לרגל יבר המצוה של בנו החלט שישטוס לארץ ישראל והיו בכתל ויתברכו אצל רבנים ידועי שם. בהפנסו אצל מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל התרגש עד למאד, והרגיש נקיפות מצפון על מעשיו. בקש לשוחח עם מרן ביחידות, ושטח בפני הרב את מעשיו בקול רועד. ואמר שהיום הוא בתהליך של תשובה, ומה עליו לעשות אף שרוב רבם של לקוחותיו הם גויים.

המשך מוסר עם סיפור

מקו הרב אלשיב לא הורה באופן מני, הררה ואמר לו בקול החמיאי: לא נהגת פשוטה, וכדי לכפר על מעשיך עליך מעתה ואילך להוסיף בכל חבילה שמונה מוצרים יותר. והרב ברכו בפרנסה בשפע גדול.

למרות הקשי העצום קבל עליו היהודי היקר את דברי הרב והתחיל לעשות זאת הלכה למעשה. וכפי מה שחשב התחילו ההצאות מרבית למפעל הרי ההקנסות לא גדלו יותר אבל ההוצאות גדלו.

הרואה חשבון לאחר רבעון מתקשר אליו ואומר לו תשמע אני לא יודע מה קורה פה אבל יש הפסדים מידי חדש, הוא לא ידע מה לענות, ולא רצה לספר לו את מעשיו.

הוא החליט שהוא ממשיך להיות נחוש ביותר ולקנס את צוויי של הרב אפלו בעד פשיטת רגל, שדבר זה לא היה רחוק לפי תחזית הרואה חשבון. המצב הכלכלי הדרדר והגשם בבית ובכל מקום.

הוא כבר התחיל למעט הליכה למשךד ויותר נשאר בבית הכנסת להתפלל על המצב.

בקר אחד שהוא שוטח תפלתו לפני בוראו, הוא יוצא מהבית הכנסת הוא ראה על הצג עשרות שיחות שלא נענו מהרואה חשבון, מה קרה??? הוא

נבהל!

הרואה חשבון אומר לו איפה אתה חוגג? אמר לו מה חוגג?
לאחר שהשתכנע שהוא לא לועג לו אמר לו תבוא מהר למשךד.
הרואה חשבון פותח את הדלת ודוהף לו את העתון 'טימס' במוסף כלכלה, תראה מה כתבו עליך.

התברר שהעורך החליט לעשות מחקר על נושא החד פעמי ולבדק האם המפעלים אמניים, התברר שהרבה חברות הורידו מהכמות שהדפס על החבילה, והיו כאלה שנתנו מדיק, אבל היחיד שנתן יותר זה מידענו. בכתורת הראשית היה כתוב "שרק מר ג'קוב מפנק את לקוחותיו".

לכתבה היו הדים רבים כולל תביעות משפטיות לאותם חברות, וגם הוא היה כלול בתוך כל זה שרבים החליטו לקנות רק ממנו, והקף המכירות גדל וגדל, ובתוך תקופה קצרה פתח סניף ועוד סניף ויצר סוגים נוספים של חד פעמי והפך למלינו, הוא חזר בתשובה שלמה ובניו לומדים בישיבות וכוללים והוא מחזיק אותם ועוד תורה.

מבהיל מה הכוח לשמע בקול החכמים בלי לזוז מאומה.

פניני הדף היומי

מאת הר"ה י"ג מרדכי זכאי שליט"א

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

"לא תנו איש את עמיתו" (ויקרא כ"ה י"ז)

שלום עם ישראל היקרים והחביבים.
נשאלתי מאת יהודי שאכפת לו מאחרים, שתמיד מנסה לעודד ולהרים, כל אחד מעם ישראל, ולענות על מה ששואל. ולראות בכל אחד את הטוב, אפילו את מי שאינו מכיר ברחוב.

בכל שנה לפני חג הסוכות, מגיע לשכונה מוכר ירקות. ומוכר גם ארבעת המינים, וקונים אצלו הרבה אנשים, שבהלכה אינם מבינים. ומוכר להם אתרוגים בכל הרמות, ואת האנשים הוא רגיל לרמות. ואומר להם על אתרוג מאוד פשוט, שלא ימצאו כמותו בשום חנות. ושהוא אתרוג ברמה הכי משובחת, ואותו כדאי להם מהר לקחת. ומי שיבדוק את האמת, יראה שהוא אפילו לא סוג ב"ת. וראיתי בעיניי כבר כמה פעמים, איך את הציבור משקרים ומרמים. ושואל הצדיק אם מותר לו לומר לחבר, שלא יקנה שם מבלי לברר, את הרמה האמתית של האתרוג, מבלי כוונה על המוכר ללעוג.

ועיתוי שהחפץ חיים כותב (רכילות כלל ט' הל' י'), על זה דברים היוצאים מן הלב. שאם רואה מוכר שאת הקונים משקר, מותר לו לומר לחבר, שיברח משם מהר, ולא יקנה מאותה חנות, ויצא משם במהירות. ואפילו אם כבר הבטיח הקונה למוכר, שאצלו יקנה ולא אצל אחר. אך בזה מאוד צריך להזהר, שיתקיימו חמשת תנאי ההיתר (שם סעיף ב').

- א. שיתבונן היטב שנעשה כאן דבר לא טוב, וימשיך אחריו לעקוב. ולא יחליט בדעתו מיד, שלא יוציא עליו שם רע לעד.
- ב. שלא יגדיל את העוולה יותר ממה שהיתה, אלא יגיד רק את האמת לאמתה.
- ג. שיכוון לתועלת הענין, ויסלק את היצר הרע מכאן. שלא יאמר זאת בגלל שנאה אישית, ויסגור איתו חשבון בצורה הרישית. ויכריח את עצמו לכוון לתועלת, ולא לסגור איתו חשבון מאחורי הדלת. ויתבונן מתחילה אם תבוא תועלת ממה שיאמר, ויקבל חברו את הדבר.
- ד. אם יכול לסובב את התועלת בדרך אחרת כך צריך לעשות, ומלשון הרע לתועלת לחשות, ואסור לספר על אותו מוכר, ומלשון הרע יברח

כמה שעות אדם צריך לישון

אלו תלמידי חכמים המדירין שינה

(בבא בתרא דף י')

בסוגייתנו מובאת דרשה על הפסוק בתהילים "ואני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך" שמדובר על תלמידי חכמים שנוודים שינה מעיניהם בעולם הזה כיוון שהם עוסקים בתורה ברציפות יומם וליל. והקב"ה משביען בזיו השכינה לעולם הבא וכך מתפרש הפסוק בשכר "הקיץ" שהם נשארים ערים זוכים ל"אשבעה תמונתך" וביאר המהר"ל מפראג שבשעה שאדם ישן יש כאן רק גוף משום שאין בנפש פועלת והיא בטלה והמנדד שנתו הוא מסלק את הגוף, ומי שמסלק הגוף ראוי לו שישבע מזיו השכינה שאין לה גוף, אמנם מהרש"א ביאר שהצדיקים זוכים לאור השכינה בעולם הזה מכיוון שמיעוט שינה מחליש את האדם והקב"ה נותן להם כוח שיוכלו ללמוד תורה, ואמנם נאמר בתורה לגבי יעקב אבינו "וישכב במקום ההוא" ואמרו במדרש כאן יעקב אבינו שכב אבל כל ארבע עשרה שנה עצמו בבית מדרשו של שם ועבר ולא ישן וגם במשנה באבות כתוב שעל ידי מיעוט שינה אדם זוכה לתורה.

וכתב הרמב"ם (הלכות ידעות פרק ד') שביום ובלילה ישנם 24 שעות ודי לו לאדם שישן שליש מהם דהיינו 8 שעות, ומצאו לשיעור זמן שינה רמז בפסוק "ישנתי אזי ינוח לי" (איוב פרק א') דהיינו כשאדם ישן כמניין א"ז = 8 שעות אז תהיה לו מנוחה, וכן כתב רבינו הבן איש חי (פרשת וישלח) אל יחשוב האדם על השינה שכלל שתהיה בריבו יותר תהיה לו תועלת לגוף, משום שכבר הסכימו כל הרופאים המובהקים שלא ישן האדם בלילה פחות משש שעות. ולא יותר משמונה שעות, ולכן אדם יהודי שחייב גם בבריאות נפשו הקדושה אין לו לישון יותר משש שעות היות זמן זה יספיק לו לבריאות גופו ובשאר השעות ישתדל לעסוק בתורה, וכפי שאומרת המשנה בסנהדרין שינה לצדיקים רע להם רע לעולם מפני שאינם עוסקים בתורה בזמן זה, ולכן ראוי לכל אדם ובפרט בצעירי תו שלא להרגיל את גופו גם לשנת לילה וגם לשנת צהרים, ובדאי שלא לקום בשעות מאוחרות של הבוקר ואין שאדם מרגיל את גופו כך להפך הדבר לטבע, שלא לדבר על כך שעלול להפסיד זמן קריאת שמע וזמן תפילה.

שבת שלום!

מהר (שם). אך אם מוכרח לומר לשון הרע בפירוש, כגון שיחזור לקנות מאותו חנות יש לחוש, מותר לספר לו בפירוט, ולהזהיר אותו במהירות, שלא יקנה מאותו מוכר, ויברח משם מהר, כיון שהוא מרמה את הקונים, ועושק את האנשים. ומותר להזהיר גם את שאר העם, שלא יבואו לקנות משם (ע"פ במ"ח ס"ק ל"ד בסופו). ה. שלא יגרום נזק למוכר יותר מכפי הדין, ואת זה חשוב להבין. כגון שאם יספר לחבר שהמוכר אותו מרמה, וכל שנה מחדש זה קורה, החבר יעכס מאוד, איך עליו הצליח לעבוד. ויכול מאוד להיות, שאת המוכר ילך להכות. באופן זה אסור לו לדבר, אף שלתועלת מספר.

נזכה בכל דרכינו תמיד להיות ישרים, ולהשתדל בכל הזדמנות את האחר להרים. אמן כן יהי רצון.

שותפים!

בשעה טובה קיבלנו היתר לעוד שתי קומות

ולכם יש אפשרות להיות שותפים בכל הזכויות שיהיו במקום

מטר 36x400

חצי מטר 36x200

אמה 36x100

ניתן להצטרף להצלחת הפרויקט/היתר

צרו קשר:

03-8000770

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "יביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה